

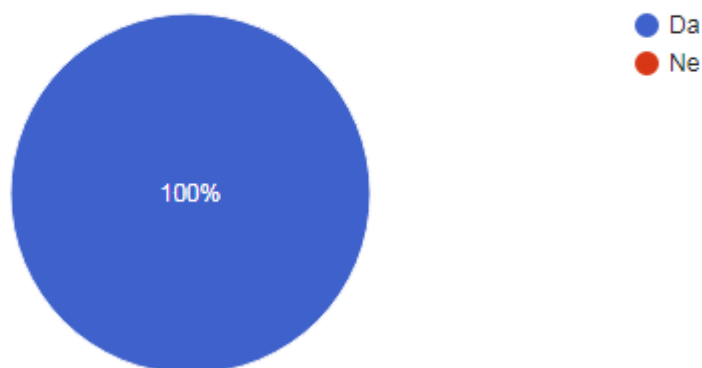
ANALIZA ANKETNOG UPITNIKA ZA NASTAVNIKE OSNOVNIH ŠKOLA SA PODRUČJA GRADA ZAVIDOVIĆI

Cilj ankete bio je utvrditi stvarno stanje po pitanju inkluzije osoba sa poteškoćama u razvoju. U anketi je učestvovalo 115 učitelja i nastavnika osnovnih škola sa područja grda Zavidovića, od čega je 66 nastavnika predmetne nastave, te 49 nastavnika razredne nastave. U anketi su učestvovali nastavnici Prve osnovne škole, Druge osnovne škole, Osnovne škole "Kovači", Osnovne škole "Gostović", Osnovne škole "Hajderovići" te osnovne škole "Vozuća".

Pitanja su koncipirana na način da nastavnici daju komentare, prijedloge i mišljenja o svim segmentima njihovog angažmana.

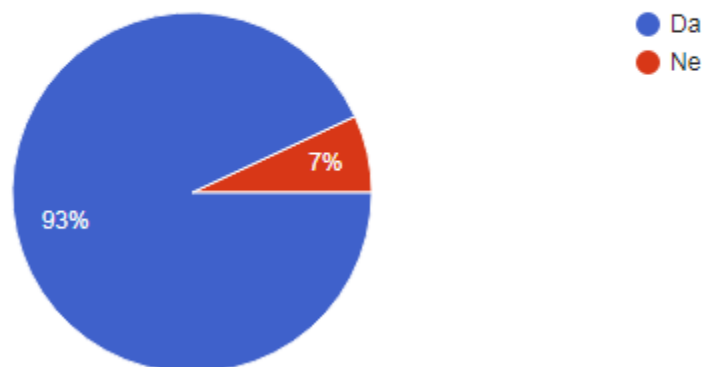
Da li poznajete ijedno dijete ili odraslu osobu sa poteškoćama u razvoju ?

115 odgovora

Da li ste se u svom radu susretali sa učenicima sa poteškoćama u razvoju?

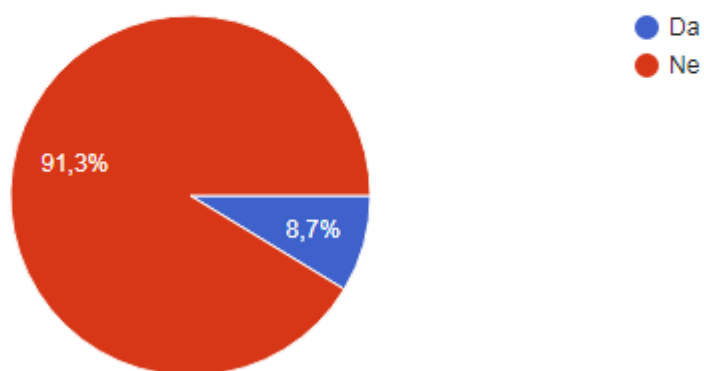
115 odgovora

Svi anketirani nastavnici poznaju najmanje jednu odraslu osobu ili dijete sa poteškoćama u razvoju, dok se njih 93% u svom radu susrelo sa djetetom sa poteškoćama u razvoju.

Smatrate li da imate adekvatno znanje za rad sa učenicima sa poteškoćama u razvoju?

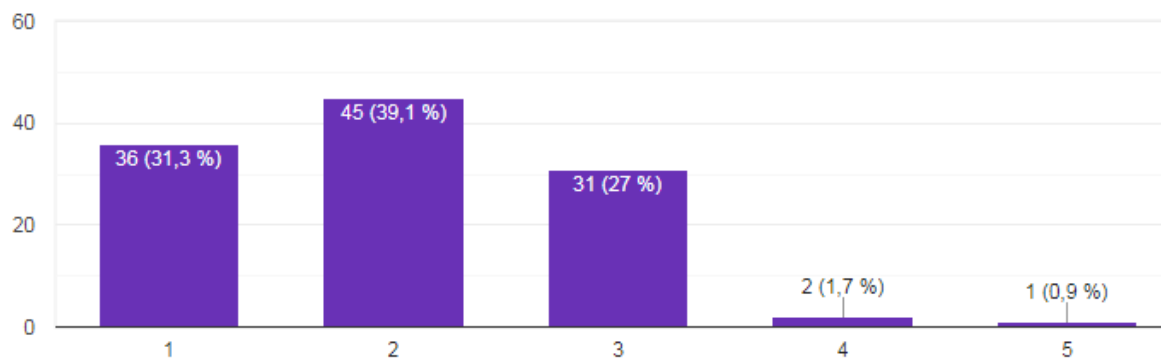
115 odgovora

Čak 91,3% nastavnika smatra da nema adekvatno znanje za rad sa učenicima sa poteškoćama u razvoju.

U kojoj mjeri su Vam dostupni resursi za rad sa učenicima sa poteškoćama u razvoju?

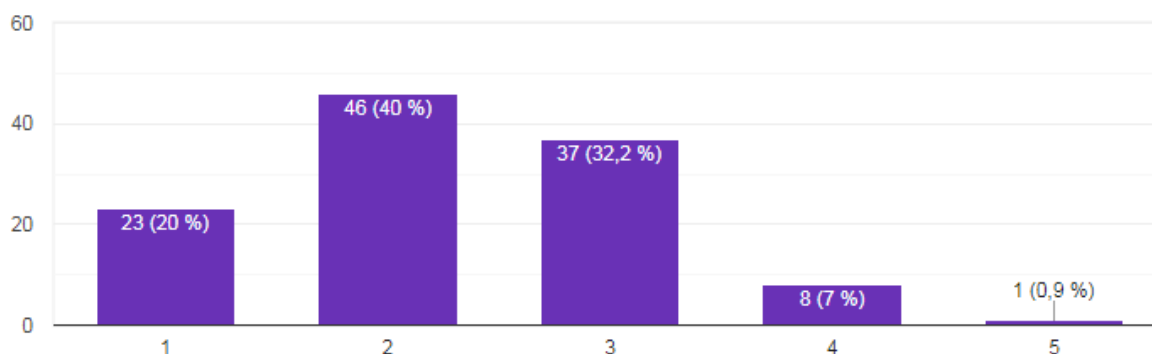
115 odgovora

Nastavnici su u anketi dobili pitanje da, na skali od 1 do 5, odgovore u kojoj mjeri su im dostupni resursi za rad sa učenicima sa poteškoćama u razvoju, gdje je br 1 na skali označavao da nisu nimalo dostupni, dok je br 5 označavao da su im u potpunosti dostupni. Čak 39,1% ispitanika obilježilo je broj 2, 31,3% njih je označilo br 1, 27% br 3, 1,7% br 4, te 0,9% broj 5.

U kojoj mjeri je nastavnik u mogućnosti izvesti kvalitetnu nastavu u odjeljenju koje pohađa / pohađaju učenici sa poteškoćama u razvoju (sa učenikom sa poteškoćama u razvoju) ?

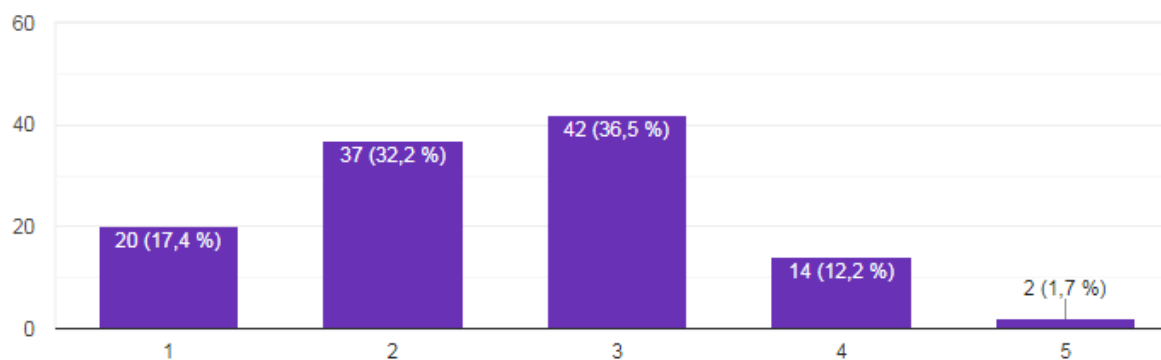
115 odgovora

Također, nastavnici su u anketi dobili pitanje da, na skali od 1 do 5, odgovore u kojoj mjeri su u mogućnosti izvesti kvalitetnu nastavu u odjeljenju koje pohađa/pohađaju učenici sa poteškoćama u razvoju sa djetetom sa poteškoćama u razvoju, gdje je br 1 na skali označavao da nisu nimalo u mogućnosti, dok je br 5 označavao da su u potpunosti u mogućnosti. 40% nastavnika označilo je br 2 na skali, 32,2% njih označilo je br 3, 20% br 1, 7% br 4, dok je 0,9% označilo broj 5.

U kojoj mjeri je nastavnik u mogućnosti izvesti kvalitetnu nastavu u odjeljenju koje pohađa / pohađaju učenici sa poteškoćama u razvoju (sa ostalim učenicima)?

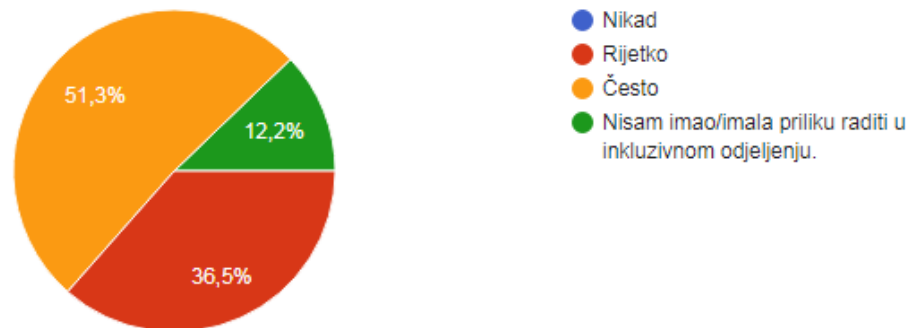
115 odgovora

U anketi nastavnici su dobili i pitanje da, na skali od 1 do 5, odgovore u kojoj mjeri su u mogućnosti izvesti kvalitetnu nastavu u odjeljenju koje pohađa/pohađaju učenici sa poteškoćama u razvoju sa djetetom sa ostalim učenicima, gdje je br 1 na skali označavao da nisu nimalo u mogućnosti, dok je br 5 označavao da su u potpunosti u mogućnosti. 36,5% nastavnika označilo je br 3 na skali, 32,2% njih označilo je br 2, 17,4% br 1, 12,2% br 4, dok je 1,7% označilo broj 5.

Koliko često uključujete učenika sa poteškoćama u razvoju u rad sa ostalom djecom u toku jednog časa?

115 odgovora

51,3% ispitanih nastavnika izjavilo je da često uključuju djecu sa poteškoćama u razvoju u rad sa ostalom djecom, 36,5% izjavilo je da to rijetko čini, dok 12,2% njih je izjavilo da nije imalo priliku raditi u inkluzivnom odjeljenju.

Da li smatrate da učenici tipičnog rasta i razvoja znaju kako ispravno postupati prema djeci sa poteškoćama u razvoju?

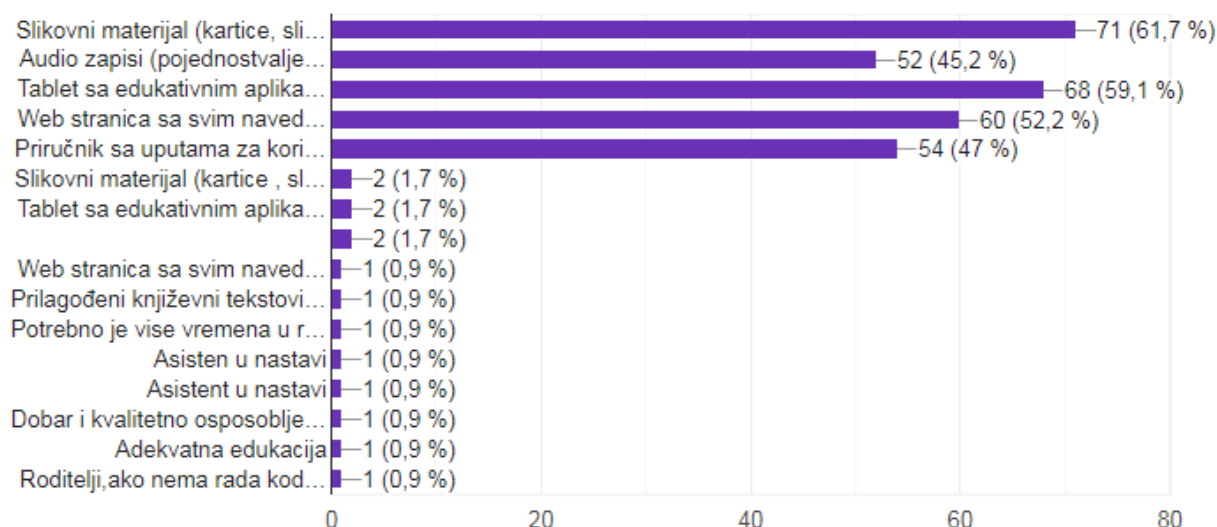
115 odgovora

54,8% anketiranih nastavnika smatra da mali broj učenika tipičnog rasta i razvoja zna kako ispravno postupati prema djeci sa poteškoćama u razvoju, 24,3% smatra da velika većina to zna, dok 16,5% nastavnika smatra da ne znaju uopće njima pristupiti, dok 4,3% anketiranih nastavnika smatra da djeca tipičnog rasta i razvoja zna ispravno postupati sa djecom sa poteškoćama u razvoju.

Koji resursi bi Vam pomogli u izvođenju nastavnih i vannastavnih aktivnosti sa učenicima sa poteškoćama u razvoju? Moguće odabrati više odgovora?

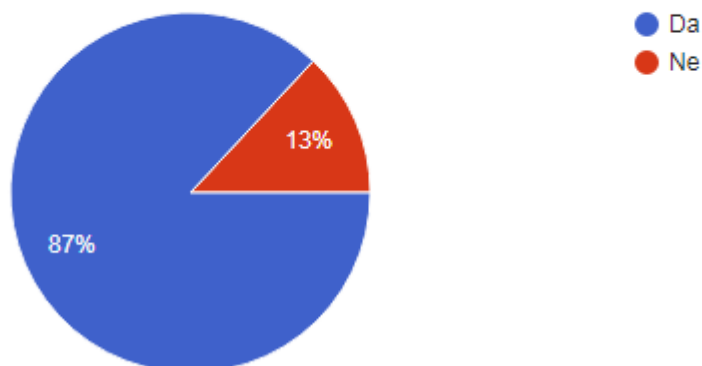
115 odgovora

Nastavnici su anketi dobili pitanje da navedu koji resursi bi im pomogli u izvođenju nastavnih i vannastavnih aktivnosti sa učenicima sa poteškoćama u razvoju. Mogli su odabrati više odgovora. 61,7% njih je izjavilo da je to slikovni material, 59,1% njih izabralo je tablet sa edukativnim aplikacijama, 52,2% izjavilo je da je to web stranica sa svim navedenim odgovorima, 47% priručnik sa uputama sa korištenjem materijala, 45,2% izjavilo je da su to audio zapisi.

Vjerujete li da se kroz edukaciju nastavnog osoblja i nabavku potrebnog didaktičkog materijala može unaprijediti kvalitet inkluzije učenika sa poteškoćama u razvoju?

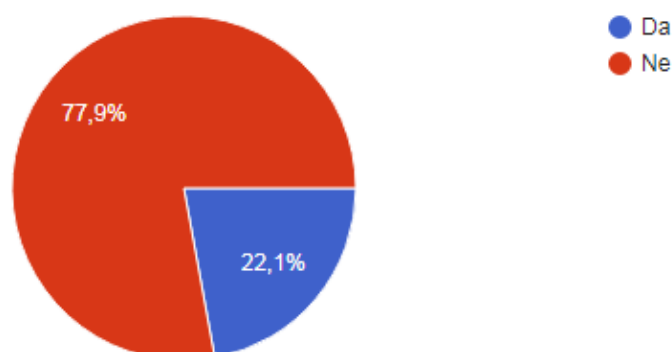
115 odgovora

87% anketiranih nastavnika smatra da se da se kroz edukaciju nastavnog osoblja i nabavku potrebnog didaktičkog materijala može unaprijediti kvalitet inkluzije učenika sa poteškoćama u razvoju, 13% njih ne smatra tako.

Da li ste u sekcijama koje ste držali / držite imali uključenu djecu sa poteškoćama u razvoju?

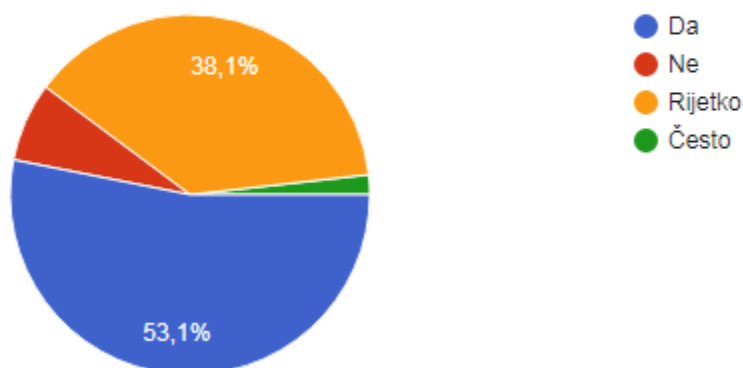
113 odgovora

77,9% nastavnika nikada nije u sekcijama uključivalo djecu sa poteškoćama u razvoju, dok 22,1% anketiranih to jeste radio.

Da li učenici sa poteškoćama u razvoju imaju priliku učestvovati na školskim priredbama ?

113 odgovora

U anketi nastavnici su se izjasnili da 53,1% učenika sa poteškoćama u razvoju je imalo priliku učestvovati na školskim priredbama, 38,1% nastavnika izjasnilo se da su učenici rijetko imali priliku učestvovati u školskim priredbama, 7,1% da nisu imali, dok 1,8% smatra učenici sa poteškoćama često imaju priliku učestvovati u školskim priredbama.

Koji je Vaš stav u vezi uključivanja djece sa poteškoćama u razvoju u redovne osnovne škole?

113 odgovora

68,1% nastavnika smatra da neku djecu sa poteškoćama u razvoju treba uključiti u redovnu školu, a neku ne. 23% nastavnika izjasnilo se da svu djecu sa poteškoćama treba uključiti u redovnu nastavu, dok 8,8% njih smatra da djecu sa poteškoćama u razvoju treba uključiti u specijalnu školu.

Neki od razloga koje su nastavnici navodili za gore navedene odgovore su:

- Djeca sa "lakšim" poremećajem se mogu socijalizirati.
- Zato što su oni djeca samo s poteškoćama u razvoju i treba im dati priliku da učestvuju u svemu kao i druga djeca samo sa prilagođenim programom.
- Nedovoljna osposobljenost nastavnika za djecu sa poteškoćama u razvoju.
- Smatram da djeca sa poteškoćama koja imaju više smetnji treba da idu u školu u kojoj je osposobljen kadar i u kojoj ima više stručnjaka koji će mu pomoći.
- Zavisi od zdravstvenog stanja djeteta.
- Zato što ima jako teških slučajeva a mi nismo osposobljeni za rad sa takvom djecom a nemamo ni neke uslove
- U redovnoj nastavi, samo djeca sa manjim poteškoćama u razvoju mogu pratiti sadržaje predmetne nastave, jer su neki od sadržaja teški i za djecu bez poteškoća u razvoju, a naročito ako nema asistencije.
- Zato što nastavnici nisu stručno osposobljeni da izvedu tu nastavu.
- Predajem muzičku kulturu, tako da smatram da većina učenika sa smetnjama u razvoju mogu učestvovati u ritmičkim, kao i horskim nastupima.
- Upoznati drugačije je bitno za razvoj svakog ljudskog bića.
- Nije dovoljno dobro organizovana inkluzivna nastava i ne mogu sva djeca ići u redovnu školu. Nije u interesu svih učenika sa poteškoćama u razvoju da budu u redovnoj školi. Neće dobiti zasluženi tretman.
- Sva djeca imaju pravo na obrazovanje.
- Slaba je opremljenost škola, djeca sa poteškoćama uglavnom budu na margini i zbog toga se osjećaju loše, nastavnici se ne mogu dovoljno posvetiti djeci sa poteškoćama, jer većina njih očekuju i trebaju osobu koja je stalno uz njih.

Jedno od anketnih pitanja bilo je da nastavnici navedu neke od tema koje bi voljeli odraditi na treningu za nastavnike, neki od odgovora su sljedeći:

- Kako pomoći učeniku, tj. kako ga što više uključiti u rad (mislim konkretni primjeri, praksa)
- Kako raditi sa djecom sa poteškoćama koja nisu kategorisana!?
- Ocjenjivanje učenika sa poteškoćama u razvoju, individualni pristup učeniku sa poteškoćama u razvoju.
- Kako ocijeniti učenike, kako poboljšati odnos vršnjaka prema djetetu sa poteškoćama u razvoju.
- Kako prepoznati potrebe djeteta sa poteškoćama u razvoju.
- Voljela bih naučiti kako odraditi čas a da ne zapostavim nikoga u učionici, kako se nositi sa strahovima od nepoznatog....
- Kako sarađivati s roditeljima koji odbijaju priznati da njihovo dijete ima problem.
- Izrada planova i programa.
- Kako i koliko internet utiče na razvoj djece?
- Rad sa autisticnom djecom.
- Koliko djeca sa određenim poremećajima mogu da se optereće i šta je to što je njihov maksimum.
- Kako organizovati inkluzivnu nastavu? Kako pomoći djetetu sa poteškoćama? Kako reagovati u određenim situacijama? (agresija, fizički napadi na druge, samopovređivanje, logopedski problemi, fizički nedostaci)
- Motivacija učenika sa teškoćama. Ocjenjivanje učenika sa teškoćama Izrada individualnih planova rada. Saradnja sa roditeljima djece sa teškoćama u razvoju.
- Pored AI zar ima potrebe da se neke teme obradju. Čisto gubljenje vremena. Puno toga se već zna ali nista se ne praktikuje tako da bolje vam je da ne edukujete nego da djelujete, ta djeca su nesretna ljudi u ovom okruženju.

Na kraju ankete, nastavnici su dobili mogućnost napisati svoje ime prezime i kontakt telefon, a u svrhu eventualnog učestvovanja na seminaru na kojem će steći znanja potrebna za rad u inkluzivnom odjeljenju. Od 115 anketiranih nastavnika, 36 nastavnika je to i učinilo.

ZAKLJUČAK

U anketi je učestvovalo 115 nastavnika razredne i predmetne nastave iz svih 6 osnovnih škola sa područja grada Zavidovića.

Svi anketirani nastavnici poznaju najmanje jednu osobu sa poteškoćama u razvoju, dok se njih 93% u svom radu susrelo sa djetetom sa poteškoćama u razvoju. Čak 91,3% anketiranih nastavnika izjavio je da smatra da nema adekvatno znanje za rad sa djetetom sa poteškoćama u razvoju.

Anketa je također pokazala da velika većina nastavnika smatra da im nisu dostupni resursi za rad sa učenicima sa poteškoćama u razvoju. Također, statistički značajna većina nastavnika izjavila je da ne mogu održati kvalitetnu nastavu niti sa djetetom sa poteškoćama u razvoju, niti sa djecom tipičnog rasta i razvoja u odjeljenju u kojem postoji dijete sa poteškoćama u razvoju.

Prema rezultatima ankete, svi nastavnici, koji rade sa djecom sa poteškoćama u razvoju, trude se uključivati dijete u rad sa ostalom djecom, dok malo više od polovine ispitanih to rade često. Međutim, većina nastavnika smatra da mali broj djece zna kako pristupiti djetetu sa poteškoćama u razvoju. Pozitivan pokazatelj je i izjava većine nastavnika da djeca sa poteškoćama u razvoju sudjeluju u školskim sekcijama, dok malo više od polovine njih je izjavilo da su djeca sa poteškoćama u razvoju imala priliku sudjelovati u školskim sekcijama i predstavama. Iz anketnih odgovora možmo zaključiti također, da većina nastavnika misli da djecu sa poteškoćama u razvoju treba uključiti u redovnu nastavu, ali samo neku, odnosno onu djecu sa manjim smetnjama, djecu koja se mogu uspješno socijalizirati i uklopiti se u sredinu dovoljno da ne ometaju rad druge djece.

Na kraju možemo zaključiti da kod nastavnika postoji volja i želja za rad sa djecom sa poteškoćama u razvoju. Međutim, postoji strah koji je rezultat neznanja i neupućenosti u rad sa djecom sa poteškoćama u razvoju. Većina nastavnika kao teme koje bi voljeli obrađivati na seminarima, navela je one koje se tiču načina pristupa, izrade nastavnih planova i programa, načina ocjenjivanja, motiviranosti te prepoznavanja potreba i sposobnosti djeteta sa poteškoćama u razvoju.

Međutim, poražavajuća je činjenica da je samo 36 od ukupno 115 anketiranih nastavnika u anketi ostavilo svoje podatke u svrhu poziva na seminare koji se tiču rada sa djecom sa poteškoćama u razvoju. Pretpostavka je da to nije rezultat nezainteresovanosti, nego gubitak vjerovanja da će se navedena problematika riješavati sistematski.